

1907-03-30

þÿ — ' ¿ Å » ®

þÿ • Å µ Å ½ · Ä ¹ º ì Á ì³ Å ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8534>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Διαφορο
Συνεργατικά
Φορ Παφου

Η ΒΟΥΛΗ

ΤΟ ΝΟΜΟΣΥΓΓΡΑΙΟΝ

ΣΥΕΛΛΩΔΕΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

(22 Μαρτίου ε.ν.)

- Ο σκοπός του νομοσχεδίου.
- Τό ήθηκα της Έκκλησίας.

(Προεδρία Αρμοστού.)

Ο κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ εισάγων τὸ νομοσχεδίον του τὸ τροποποιῶν τοὺς περὶ δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως νόμους, λέγει: Ἐνομοθετήσαμεν κατὰ τὸ 1905 περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν πόλεων, ἀλλ' εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1905. Κατὰ δὲ τὸν νόμον τῆς μέσης παιδείας δὲν ἐνεργήθη ἐκλογή ἐν Λευκωσίᾳ, τοὺς δὲ λόγους γνωρίζουσιν οἱ μὴ ἐνεργήσαντες ταυῦτην. Ἴσως θὰ ἦσαν συγγνωστοί διότι δὲν ἐγνώριζον τίς εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ δὲν ἤθελον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Ἐπίσης ἐν Πάφῳ, ὡς ἐκ τῆς χηρείας τοῦ Μητροπολ. ἑρέου, δὲν ἐγένετο ἐκλογή ἐπιτροπείας. Ὁ δὲ λόγος δὲν εἶναι μόνον διότι δὲν ἐξετέλεσαν τὸ καθήκον τῶν οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξουσιοδοτηθέντες, ἀλλ' εἶναι καὶ ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ δὲν πρέπει νὰ ἐρχονται εἰς προστριβὴν μὲ τὸν λαὸν διὰ καθαρῶς κοσμικὰ πράγματα. Δὲν δύνανται δὲ οὗτοι νὰ ισχυρισθῶσιν ὅτι κτεροῦνται κεκτημένα δικαιώματα αὐτῶν, διότι τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῖς ἐχορηγήθησαν δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1905, πράγμα ὅπερ ἐγὼ καὶ τότε ἐθεώρησα ταπεινωτικόν, τοῦ νὰ εἶναι δηλαδή οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ ἐπιστάται τῆς κάλπης. Ἀξιοπρεπέστερον δὲ τὸν κλήρον εἶναι ὅπως τὰ τῆς ἐκλογῆς διευθύν-

νη και διεξ-γη έτερός τις, ως ο Διοικη-
της, όστις να εξαγγέλλη το αποτέλεσμα
εις τον Μητροπολίτην. 'Αλλ' εάν ο κλη-
ρος η τουλάχιστον ο ανώτερος κληρος, νο-
μίση ότι του άφηρέθη δικίωμα, όπει τω
είχε χρηρηγηθή δι' έτερου νόμου, δια του-
το ευθύνεται ο ίδιος, όστις δεν έκχε κα-
λήν χρ-σιν του δικιωματός του. Δεν ώφει-
λον δε τα συντρίμματα της 'Ι. Συνόδου να
δικαιωρηθώσι δια τουτο σήμεραν πρός το
Συμβούλιον.

Κατόπιν ο ρήτωρ αναπτύσσει τας προ-
νοίας του νομοσχεδίου ως προς τον τρόπον
της εκλογής εκπαιδ. έπιτροπικής, αποκλών το νυν σύστημα «Τζερ-
μάντερου», όφειλόμενον εις τον Διοικητήν
της Μικσαχουσίτης Τζέρου, και το όποιον
αντέγραψεν ή Κύπρος, όμιλεί περί Νηπι-
αγωγείων, περί ών δεν προϋνόησεν ο νό-
μος του 1905, ως και περί της αλληλεγ-
γού ευθύνης και έλέγχου των διευθυνόν-
των τα σχολεία της μέσης και στοιχειώ-
δους παιδείας. Καταλήγων δ' εϋτος προ-
ταίνει την πρώτην ανάγνωσιν του νομο-
σχεδίου.

Ο κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ υποστηρίζει την
ανάγνωσιν του νομοσχεδίου.

Ο κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ αντίταται κατά της
ανάγνώσεως του νομοσχεδίου και θεωρεί
τουτο περιττόν, διότι αι συνεχείς τροπο-
ποιήσεις των εκπαιδευτικών νόμων, οιτινες
μάλιστα απέτυχον εν τη εφαρμογή των,
εγείρουσι συνεχώς πηρ πονη, και δεν θα
παρέλθη πάλιν πολύς καιρός ότε θα γίνη
ανάγκη νέων τροποποιήσεων. Διαφωνεί ως
πρός τον τρόπον της εκλογής δια μυστικής
ψηφοφορίας, διότι όταν παρέλθη ή εξύτης
του κομμουνισμοϋ, ουδείς αξίος πολίτης θα
θέλη να θέση υποψηφιότητα δια το αξίω-
μα του έπιτροπου. 'Αλλά την σεθραυτέ-
ραν των ενστάσεων του ρήτορος αποτελεί το
ότι καταλύονται δικιώματα των εκκλησι-
αστικών αρχηγών, άτινα ενω ανεγνώρισεν
και έσβεσθη Μωόμεθ ο κατακτητής, άτι-
να ενω διεσώθησαν δια μέσου ζοφερών
της δουλείας χρόνων και ένομοθετήθη.

σαν πρό διετίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, νῦν ἔρχονται νὰ τὰ καταλύσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ νομοθέται, διότι ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ ἢ ἀντιπρόσωποι τούτων ἡμέλησαν τῶν καθηκόντων των. Δὲν συμφωνεῖ δὲ οἱ τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἐκέκτητο καὶ πρότερον ὁ κληρὸς καὶ ὅτι τὰ ἀπέκτησε μόνον διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1905, διότι ὡς ὅλοι ἐνθυμοῦνται πάντοτε οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ προήδρευον καὶ προέβλεπον κατὰ τὰς ἐν ταῖς συνδικαίαις τῶν ἐκκλησιῶν ἐκλογὰς ἐπιτροπειῶν. Ἐν δὲ λέγει, δὲν ἐγένετο ἐκλογὴ ἐπιτροπῆς τῆς μέσης παιδείας ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Πάφῳ ὁ λόγος εἶνε διότι ἐν μὲν τῇ πρωτεύουσῃ ἐχρηιάζετο κατ' λόγος φορολογουμένων διὰ τὴν δημοτικὴν παιδείαν, καὶ τοιοῦτος δὲν ὑπῆρχε κατόπιν τῆς ρήξεως καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης γνωστῆς δίκης, ἐν δὲ τῇ Πάφῳ ὑπῆρχε διαφωνία διὰ τοὺς δύο τοποτηρητὰς ὡς ἐκ τοῦ ζήτηματος τοῦ κρατοῦντος διηρημένῃ τὴν Κύπρον. Ἄλλ' οἱ λόγοι οὗτοι παρέρχονται καὶ θὰ παρέλθωσι ταχέως, δὲν εἴμεθα δὲ δικαιολογημένοι παραδίδοντες εἰς τοὺς Διοικητὰς τὰ δικαιώματα τῶν κεφαλῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀποτελοῦσι προνόμια, τὰ ὁποῖα ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐξαρτῆται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς, καὶ δὲν ἐξαρτᾶται εὐτυχῶς ἀπὸ τὸ Συμβούλιον ἢ ἀπὸ τὸν τόνον τῆς φωνῆς διὰ νὰ μηδενίσῃ ταῦτα.

Ὁ κ. Ἀρνούζος θίγει κατόπιν ὅλας τὰς προνοίας τοῦ νομοσχεδίου ἀντεπεξέρχόμενος κατ' αὐτῶν διὰ μικρῶν. Ὁμιλεῖ διὰ τὸ ζήτημα τοῦ τοποτηρητοῦ ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ἢ Μητροπολιτικοῦ θρόνου, λέγων ὅτι τοῦτο διακρούει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Νομοθ. Συμβουλίου, τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης καὶ ἀλληλεγγύης τῶν ἐπιτροπειῶν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον καὶ ἀποθαρρυντικὸν διὰ τοὺς πολίτας τοὺς μέλλοντας ν' ἀνκλάβωσι τοιαύτην εὐθύνην, δὲν συμφωνεῖ δὲ οὔτε διὰ τὴν πρόνοιαν περὶ Νηπιχοργειῶν, διότι θὰ προστεθῇ νέα φορολογία εἰς τὸ λαόν, οὔτε διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτροπῶν, διότι δίδεται τὸ ἴδιον δικαίωμα εἰς

χωρίον ἔχον 30 κατοίκους ὡς καὶ εἰς χω-
ρίον ἔχον 1000 κατοίκους. Διὰ τὸ Περθε-
ναγωνεῖον Λευκωσίας λέγει, ὅτι τοῦτο εἶ-
ναι ἰσότητι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ
ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κα-
θερνήσεως, μορφώνει ἐν τῷ Διδακτικῷ
του διδακτικῆς, ἐν αὐτῷ δὲ διδάσκουσι
ὄμοιαν καθηγηταὶ τοῦ Π. Γυμνασίου, ὅ-
τινες ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ πύξωσι
νὰ παρέχωσι τὰς ὑπηρεσίας των, καὶ τότε
θὰ χάσῃ ἡ Κύπρος τὰ ἀγαθὰ τοιοῦτου ἰ-
δρυματός.

Ὁ ΜΕΧΜΕΤ ΖΙΑΪ·Ι· προτείνων τὴν
ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου λέγει: Τὸ
12ον άρθρον δίδει ἡμῖν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν
ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἡμεῖς
ὡς μωπηθοὶ δὲν δικαιοῦμεθα εἰς τοῦτο.
Ὁ Μωῦμεθ ἐπιτίσσει ἡμῖν νὰ σιβώμεθα
τὰ δικαίωματα τῶν Χριστιανῶν, ἡμεῖς
δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλως.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ παρατηρεῖ ἐν ἀρ-
χῇ ὅτι εἶναι παράδοξος ἡ ἐπέμβασις τοῦ ὀθω-
μανικοῦ μέλους εἰς τοιοῦτο ζήτημα, εἰς τὸ
δὲ λέγει ὅτι τὸ νομοθετεῖν περὶ παιδείας
εἶναι πρᾶγμα δυσχερέστατον εἰς ὅτις τὰς
χώρας, καὶ ἐνεκα αὐτῶν τῶν νομοσχεδίων
ἰδίως ἀντιτίθενται αἱ κυβερνήσεις ἐν ὅλαις
ταῖς συνταγματικαῖς χώραις. Καὶ συνήθως
κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς μετὰ τοιαῦτα
ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα κατέρχονται
εἰς τὸν ἀγῶνα οἱ ὑποψήφιοι. Οὐδὲ εἶναι
δυνατὸν νὰ ὑποταθῇ ὅτι οἱ περὶ παιδείας
νόμοι οὗς ἔχομεν εἶναι τέλειοι, καθότι εἴμε-
θα ἄπειροι περὶ τὸ νομοθετεῖν τοιοῦτους
νόμους, καὶ συνεπῶς τὰς παρουσιαζομένας
ἐλλείψεις πρέπει νὰ σπεύδωμεν νὰ θερ-
πεύωμεν. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παραπι-
πόμενον εἰς ὑπεπερισπῆν δύναται νὰ μελε-
τηθῇ καλῶς καὶ τροποποιηθῇ, ἡμπορεῖ δὲ
καὶ νὰ περιλάβῃ πολλὰς τῶν ἀρχῶν, αἱ
προσβεύει τὸ ἔστ. ἐκ Λεμεσοῦ μέλους. Τὰ
Ἑλληνικὰ αἰρετὰ μέλη εἴμεθα ὅλη τῆς
αὐτῆς φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ θὰ προσπα-
θῆσωμεν ὄχι μόνον νὰ τηρήσωμεν μετὰ
προσοχῆς τὰ δικαίωματα τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ αὐξή-
σωμεν.

ΔΙΚΗΝ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Λόγω τοῦ παρουσιαζέμενου ὑπομνήματος τοῦ φέροντος τὰς ὑψηλὰς ἐκείνης ὑπογραφάς, ἡ κυβέρνησις ἐπεθύμει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦτο νῦν, ἀλλ' ἐνεκὰ τῆς πορείας τῆν θὺ λάβῃ τὸ νομοσχέδιον θὰ παρατεθῇ καιρὸς πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ εἶπω ὅτι βλέπομεν ἐν τῷ νομοσχέδιῳ σημεῖα εἰς ἃ ἐνιστάμεθα καὶ σημεῖα ἅτινα θεωροῦμεν ὠφέλιμα.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ ἀπαιτῶν διὰ μακρῶν λέγει ὅτι οὐδόλω, παραβλάπεται ἡ ὑπόληψις τῶν προσώπων ἐκείνων, ἅτινα ὑποβάλλουσιν ἐπιψηφισθέντα διὰ νὰ ὑψηρευθῶσι τὰ σχολεῖα, ἐπειδὴ δὲ ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ἀξίωμα τῶν ἐπιτροπῶν τῶν σχολείων δι' αὐτὸ θεσπίζει ὅπως ἡ ἐκλογή γίνεται ἀνεπηρέεστως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀφίεσιν τῶν δικαιομάτων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ρήτωρ φρονεῖ ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἀφαιροῦνται τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ προστίθενται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχηγοὶ ἀνυψοῦνται εἰς τὴν θέσιν τῶν καὶ καθίστανται ὑπάλληλοι τούτων οἱ Διοικηταί, ὅστινες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ ἐξηγγέλλωσι πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν. Προχωρῶν δὲ προθέτει ὅτι διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς πρῶτης καταστάσεως καὶ τὴν δημιουργίαν δικῶν ὑπεύθυνου εἶναι οἱ ἴδιοι ὅστινες μὴ τολμῶντες νὰ ζητήσωσι τὴν ψῆφον τοῦ λαοῦ ἐργάζονται ἐν τοῖς παρεκκλησιαστικαῖς καὶ ἐκ μὲν ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς μέσης παιδείας νὰ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως δικαίως ἢ ἀδίκως ἀπηρτίζετο ὑπὸ τῶν ἰδίων. Εἶνε εὐλόγητος ἡ ἀνησυχία τοῦ ἐντ. μέλους, ἡ ἀνησυχία τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ τῶν περὶ αὐτήν, διότι θέλουσιν νὰ μὴ ἐπιψηφισθῇ ὁ νόμος καὶ ν' ἀφεθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογὴ κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἡ ἐπιτροπικὴ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ. Προτίθεται ὅτι καταπιτοῦνται τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ καταπιτῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ, δὲν πρέπει ν' ἀφαιρωθῶσι ταῦτα ἀπὸ τῆς γειράς των; Ἐκλέγει σήμερον ὄλιγὸς διὰ τὸ Γυμνάσιον ἢ διὰ τὰ ἄλλα σχολεῖα;

Διὰ τὸ Παιθενηχωγαῖον φημινωμένης ῥευσίας των εἰς τὸν ἐπιτροπικόν...

περιπτῶσι ἀλλάξωσι τὰ πρόσωπα τῆς ἐπιτροπείας, ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι ἀποδοτικοὶ προτιμότερον εἶναι νὰ φύγωσιν

ούτοι εκ Κύπρου.

Ἐν τέλει ὁ κ. Θεοδότου ὑπομνήσκει τὸν δικηγόρον τοῦ Στέμματος ὅτι τὴν ἐργασίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου δὲν διευθύνουσιν ἐξώθεν ὑπομνήματα, ὁθενδήποτε προερχόμενα, ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, εἰς αὐτὸν δέον νὰ δίδεται πλειότερα προσοχή.

Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας τὸ νομοσχέδιον παρεπέμφθη, ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, εἰς ὑπεπιτροπὴν ὅπως αὐτὴ μελετήσῃ τοῦτο καὶ τροποποιήμενον τὸ πρῶτον εἰς τὸ Συμβούλιον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

(25 Μαρτίου ε.ν.)

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

— Ἡ ἐπιψήφισίς του.

— Εὐχαριστίαι πρὸς τοὺς συντάκτας του.

(Προεδρεῖ Ἀρμοστοῦ.)

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ κατατίθει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων χωρίων τινῶν τοῦ διαμερίματος Πάρου, τῆς Δρούσιαι, Ἴνικαι, Ἀρόδακ, Κάθηκα καὶ Νίου Χωρίου. ἐπιτιμῶν ὅπως τοῖς ἐπιτροπῇ νὰ ἐμβολιάζωσιν ἀγοιμαλακίαι καὶ ἀγοικισατίας ἐντὸς τοῦ δάτους Ἀκάμαντος.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς κατατίθει ἀναφορὰν τῶν τεικῶν κάποιου Μιχαήλ γ' Στεφοῦ, ἐκ Δρούσιαι, ὃν τὸ πατρικὸν κτήμα περιελήφθη κατὰ τὴν ἐροθίτησιν τῶν δικτῶν εἰς τὰ δημόσια εἶδη καὶ ἤδη ἐξαιτοῦνται ὅπως τοῖς ἀποδοθῇ τοῦτο πρὸς καλλιέργειαν.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐρ. κατατίθει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κιόνελη, αἰτούντων ὅπως λαμβάνωσι χαμὸκλάδα ἐκ τοῦ δάτους πρὸς χρῆσιν τῶν.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς ὑποβάλλει ἑτέραν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πυργάκ, χριστιανῶν τε καὶ ὀθωμανῶν, ὃι' ἤρ. αἰτοῦσιν ὅπως τοῖς ἐπιτροπῇ νὰ βῶσκωσι τὰ κοίμια τῶν εἰς τὸ δάτος τοῦ Στεφοῦ.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ψήφισμα διὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Κώδικος τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Προτείνω ψήφισμα, ὅπερ βασίζεται ἐπὶ τοῦ 6 ἔρκου τοῦ περὶ ἀνατυπώσεως νόμου τοῦ 1903. Σκοπὸς δὲ τοῦ ψηφίσματος τοῦτου εἶναι νὰ καταστῇ ἡ ἔκδοσις τῶν νόμων τῆς Κύπρου ἡ μόνη ἐγκυρὸς ἐνώπιον τῶν

Δικαστηρίων. Ὁ πρῶτον Ἀρχιδικαστὴς Σίρ Ἰωσήφ Χάτζινσον προϋπαίνειτο ὡς εἰς τῶν μελλόντων νὰ διορθώσῃ τοὺς νόμους ἐκείνους, τὸ δὲ προνόμιον τοῦ βοηθῆσαι ἐχορηγήτο εἰς ἐμὲ. Κατὰ τὴν συναρμολόγησιν τῶν νόμων προσεκολλήθημεν εἰς τὰ ὅρια ἐκείνα ἅτινα διαγράφει ὁ νόμος καὶ ἀπηλείψαμεν πάντα τοὺς ἐπιτηχαιωμένους νόμους καὶ τοὺς ἐκπιπύσαντας τοιοῦτους. Πάντες, νόμοι τε καὶ ἐπιταγαί, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συμβουλίου μέχρι τῆς λήξεως τῆς περυσινῆς συνόδου, ἀνέρχοντο εἰς 429, ὧν οἱ 52 ἦσαν νόμοι τῆς χρήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἦδη συνηρμολογήθησαν 144 νόμοι καὶ ἄλλοι 4. Ἡ σμικρυνσις ὀφείλεται ὄχι μόνον εἰς ἀποκοπὴν τῶν ἀχρήστων νόμων, ἀλλὰ καὶ διότι πολλοὶ τούτων συναχωνεύθησαν ὡς πραγματευόμενοι περὶ τοῦ ἰδίου ὄψεως. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Συμβουλίου ἐπιψήφισθη τὸ ψήφισμα, ἢ ἀνατύπωσις εἰς τὰς δύο

ἑτέρας γλώσσας θὰ γίνῃ ταχύτατα καὶ θὰ μεταφρασθῶσι πρῶτον οἱ νόμοι, οἵτινες εἶναι ἀπολύτου χρήσεως. Ὁ χρόνος ἔτι κατεβαλεῖ πόσον χρήσιμος εἶναι ἡ συναρμολόγησις τῶν νόμων.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ ἐκπιπύσει Κώδιξ δὴν νὰ γίνῃ νόμος τῆς νήσου, ὅτι ἡ ἐκκαθάρσις καὶ συναρμολόγησις τῶν νόμων ὁ ἀποβῆ χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς δικηγόρους, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα Κύπριον ἐπιθυμοῦντα νὰ μενοῦν τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του, διό τοῦ Συμβουλίου ὀφείλει νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κυβέρνησιν διὰ τὴν πρόνοιαν ταύτην ὡς καὶ τοὺς δύο ἐν γένει δικαστὰς τοὺς ἐργασθέντας ἐπιπόνως ὅπως ἀγάγῃσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον ταῦτο. Συνιστᾷ ὅπως τοιαύτη ἐργασία γίνεταί κατὰ ἑτέραν καὶ ὅπως μεταφρασις τοῦ Κώδικος εἰς τὰς δύο γλώσσας τοῦ τόπου γίνῃ γενικὴ καὶ ὄχι μερικὴ, διότι ὅλοσ' ἔτι οἱ νόμοι εἶναι ἀναγκαῖοι, ἄλλως τε διό τοῦ τοιοῦτον δὲν εἶναι καὶ δύσκολον, ἀφοῦ οἱ πλείστοι τῶν νόμων εἶναι μεταφρασμένοι.

Τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ Δικηγόρου τοῦ Στέμματος ψήφισμα ἐγένετο παμψηφεί ἀποδεκτὸν, εἶτα δ' ὁ Μ. Κιτίου κατέθεσεν ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου ψήφισμα, δι' οὗ ἐξεφράζοντο εὐχαριστίαι πρὸς τὸν πρῶτον Ἀρχιδικαστὴν Σίρ Ἰωσήφ Χάτζινσον καὶ τὸν κ. Φίσιερ, δικαστὴν Κυρηνείας καὶ προσωρινὸν δικηγόρον τοῦ Στέμματος διὰ τὴν κωδικοποίησιν τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ ὑποστηρίζει τὸ ψήφισμα.

Ὁ κ. ΦΙΣΙΕΡ ἐκφράζει εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μ. Κιτίου δι' ὅσα εἶπε διὰ τὸ ἔργον, ἐπίσης δ' εὐχαριστεῖ καὶ τὸ Συμβούλιον διὰ τὸ ψήφισμά του.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
ΔΙΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ Γ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
—Καταψύξεις του νομοσχεδίου.
—'Η Κυβέρνησις έναντία.

Ἐτέρα ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδοτοῦ συνταχθῆν καὶ κατατεθῆν νομοσχέδιον τὸ προνοῦν περὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς μεταξὺ ὀφειλετῶν καὶ δανειστῶν πίστεως.

Ὁ ἐισηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου κ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν τὸν σκοπὸν τούτου λέγει ὅτι τοῦτο προτίθεται κυρίως νὰ προφυλάξῃ τοὺς Κυπρίους κεφαλαιούχους ἀπὸ τοὺς κακὰς πίστεως ὀφειλέται, διότι σήμερον εἶναι εὐκόλον εἰς πάντα ὀφειλέτην νὰ ὑποθηκεύσῃ τὰ κτήματά του εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν καὶ ὁ μὴ ἐυπόθηκος δανειστὴς ν' ἀπολέσῃ τὰ χρήματά του. Ἐξ ἄλλου καὶ τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ὀφειλετῶν συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ εἰάν ἀπορριφθῆ δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἴδωμεν τῆ ἐκῦρριον χιλιάδας ἀγωγῶν ἐναντίον τῶν ὀφειλετῶν ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν ζητούντων νὰ ἐκασφαλίσωσι τὰ κεφάλαιά των, καὶ συνεπῶς τοὺς ὀφειλέτας ὑποβαλλομένους εἰς δικαστικά καὶ ὑποθηκευτικά ἔξοδα. Προτείνει δὲ τὴν πρώτην ἀνάγκωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ ὑποστηρίζει κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον, προτείνει δ' ἵνα παραπεμφθῆ τοῦτο εἰς ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην, ὅπως ἐξυρεθῆ τὸς τρόπος καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν προστατευθῶσιν οἱ δανεισταί, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ κωλυθῆ ἡ Τράπεζα ἀπὸ τὴν παροχὴν δανείων.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ ἀντιπεξίρχεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου φρονῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβληθῶσι τόσαι δυσκολαὶ καὶ ἐνοχλήσεις εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν ὡς καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας. Ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἰδιώτης δανειστὴς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ εὐκολώτερον καὶ καλλίτερον τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἡ Τράπεζα καὶ συνεπῶς οὐδένα κίνδυνον διττρέφουσι τὰ κεφάλαιά του, καταλήγει δὲ λέγων ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβῆ τὸ ἔργον τῆς Τράπεζας. Ἐκ τούτων ἐπιδιώκει ὁ Κυπριακὸς λαὸς τὴν σύστασιν, καίτοι αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἔρ. κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἐν ἑνὶ ἀφ' ἑνὸς τοῦτο ἐπιζητεῖ νὰ προστατεύσῃ τὰ ἑγχώρια κεφάλαια, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρεμβάλλῃ δυσκολίας εἰς τὴν Γ. Τράπεζαν καὶ τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς. Παρατηρεῖ δὲ

ὅτι ὅταν ἡ Τράπεζα ἔλθῃ εἰς Κύπρον δὲν ὑπάρ-
χει τοιοῦτος νόμος, ὅταν δὲ οὗτος τεθῆ ἢ ἐφαρ-
μογῆ ἡ Τράπεζα δὲν θὰ θείῃσιν, νὰ παρεμείνῃ, ἢ
τῆ νήσω.

Ὁ Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ προσκαλεῖ τὰ μέ-
λη τοῦ Συμβουλίου ν' ἀπορρίψωσι τὴν πρότασιν
περὶ ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, λέγει δὲ ὅτι
ἡ Τράπεζα ἔλθῃ εἰς τὸν τόπον εἰς ἀπόκρισιν
τῆς συνεχοῦς ὑπὸ τούτου ἐκφραθείτης ἐπιθυ-
μίας, ὅτι αὕτη ἐργάζεται ἀπὸ ὁ μνηῶν καὶ ὅτι
ἐάν τὸ νομοσχέδιον ἐπιψηφισθῆ θὰ ἐξαναγκασθῆ
νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της καὶ νὰ φύγῃ ἐκ
τῆς νήσου, ὅτι τὸ Συμβούλιον ἐπιχειροῦσιν οὐδὲ
τὴν κυβέρνησιν νὰ συνάψῃ συμβόλιον μετὰ
τῆς Τραπεζῆς, ἀλλ' ἤδη ἐργεῖται τοῦτο νὰ κατα-
λύσῃ τὴν πρώτην ἐντολήν.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ἐν λαμβάνεται
πρόνοια διὰ τὰ κυπριακὰ κεφάλαια, τοῦτο δὲν
γίνεται ἐξ ἐχθρότητος πρὸς τὴν Τράπεζαν, δι-
καμπύρεται δὲ κατὰ πάσης ἰδέας ὅτι τὸ Συμβού-
λιον διενόηθη νὰ παρεμβάλῃ δυσκολίας καὶ προσ-
κόμματα εἰς τὸ ἔργον τῆς Τραπεζῆς, ἥς αὐτὸς
ὑπῆρξεν ὁ θερμότερος ἱεραπόστολος κατὰ τὰς ἀ-
νὰ τὴν ἑπαρχίαν αὐτοῦ περιοδείας του.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ λαμβάνει ἐκ δευτέρου τὸν
λόγον καὶ ὑπεραμύνεται μετὰ θέρμης καὶ διὰ μα-
κρῶν τοῦ νομοσχεδίου λέγων ὅτι ἐάν τοῦτο ἀ-
πορριθῆ, δλοὶ οἱ δανεισταὶ θὰ ἔλθουν εἰς συνεν-
νόησιν μετὰ τῶν οφειλετῶν καὶ θὰ ἐκστραλι-
σθῶσι δι' ὑποθηκῶν, ἡ δὲ Τράπεζα τότε θὰ το-
κίῃ εἰς τὴν Σιῆνην. Ἐν τέλει δὲ προσθέτει ὅ-
τι ἐδόθησαν μὲν πρόνομιαι εἰς τὴν τράπεζαν, ὅχι ὅ-
μως καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν κυπριακῶν κεφαλαίων.

Τὸ νομοσχέδιον τίθεται εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἀ-
πορρίπτεται διὰ ψήφων 9 κατὰ 8.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΡΙΤΗΣ

(26 Μαρτίου ε.ν.)

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

ΠΕΡΙ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ

— Ἡ ἐπιψήφισίς του.

— Πῶς ἐτροποποιήθη.

(Πεσδεῖ ἐν Ἀρμοστοῦ.)

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐφ. καταθέτει ἀνηφορὰν
τῶν κατοίκων τοῦ προχεταιίου Καϊμακλίου
ἐξαιτουμένων ὅπως δόσχωσι τὰ ποιμανί-
ων εἰς τὴν πύρξ τῆς Λευκωσίας τ. φρον.

Ὁ ΜΕΧΜΕΤ ΖΙΑΪ καταθέτει ἀνη-
φορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Σουλίου,
δι' ἧς αἰτοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῆ αὐτοῖς νὰ
ἐξυλεύωνται ἐκ τῶν ἐγγύς τοῦ χωρίου δε-
μοσίων ὁσῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις εἶναι τὸ
ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἰ. Κυριακίδου προ-
ταθὲν νομοσχέδιον περὶ Κυριακῆς ἀρ-
γίας.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσάγεται τὸ δεύτερον ἤδη ἐν τῷ Συμβουλίῳ, τὸ δ' ἀπὸ τῆς ἀπορριψίως τοῦ μεσολαβήσαν χρονικῆν διάστημα μᾶς κίθι ἐστὶ πρέπει νὰ τὸ ἐπαναφέρωμεν. Ὀλίγισταί χῶραι μέχρι σήμερον δὲν προύνοησαν

περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὡς παράδειγμα δὲ πρόκειται ἡμῖν ἡ Κρητικὴ Πολιτεία, ἣτις μετὰ δεῖξάν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς της προύνοησαν εὐρύτερον καὶ αὐστηρότερον. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου σκοπιᾶται νὰ θεραπευθῇ μέγα ἀτόπημα γινόμενον καθ' ἑσῶρας ἐν ταῖς νουαῖς τελούνται ἱεραουργίαι. Κατὰ τὰς ὤρας ταύτας οἱ νοοὶ εἶναι κενοὶ ἐκκλησιαστικοί, ἐνῶ ἡ ἀγορὰ καὶ τὰ κερνεῖα εἶναι πλήρη κόσμου. Πλὴν τοῦ ἀτοπήματος τούτου καὶ τῆς πρὸς τὰ θεῖα ἀνευλαβείας, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη εἰ προσερχόμενοι εἰς τοὺς νοοὺς παρεδράπτονται ὑπὸ τῶν γαιτόνων των καὶ τῶν συνεπαγγελματικῶν των, εἰσίνες ἀνείχουσι τὰ καταστήματα των καὶ ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακάς. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἠθικοποίησιν καὶ ἐξημέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ Συμβούλιον δὲ τοῦτο, ὅπερ περὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων προύνοησαν, ἔχει καθήκον νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τούτου.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀνγκνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι τοῦτο παρουσιάζεται νῦν ὑπ' ἄλλην μορφήν ἢ ὡς τὸ πρῶτον διανεμήθη εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ἡκιστα ἀναγκασίον μοί φαίνεται ν' ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι τοῦτο εἶναι ἀπλούστατον. Ἡ κυβέρνησις οὐδεμίαν ἐνστάσιν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς δὲ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ δηλῶ ὅτι τὸ βον ἄρθρον δὲν εἶναι παρεδρακτὸν τῇ κυβερνήσει. Καὶ ἐν τῷ βον ἄρθρῳ δὲν ἐξαρτησθῆ ἀμφιβάλλω ἂν τὸ νομοσχέδιον καταστῇ νόμος. Τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι τοιοῦτον, δι' οὗ λαμβάνεται μέτρον περὶ Κυριακῆς ἀργίας, ἀλλ' εἶναι τοιοῦτον ὥστε ν' ἀναγκάσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ προσεργωνται εἰς τὰς ἐκκλησίας κατὰ τὰς

Κυριακῆς ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν ὅπως ὁρισθῶ-
σιν ὧραι τινὲς πρὸς ἐπιτέλεισιν τῶν θρη-
σκευτικῶν καθηκόντων τῶν καὶ μὴ παρε-
νοχλῶνται ὑπ' ἄλλων. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον
εἶναι συνετὸν ἢ ὄχι δὲν εἶναι καθῆκον τῶν
ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ Βρετανικῶν με-
λῶν ν' ἀποφανθῶσι.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ὁ ἐντ. Ἀρ-
χιεραρχία πρεσβῆσε τὴν ἀρχὴν τοῦ
νομοσχεδίου εἰπὼν ὅτι τοῦτο θέλει νὰ ἐξι-
ναγήσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ μεταβιβάσῃ
εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀπ' ἐναντίας τὸ νο-
μοσχέδιον ἐπιβάλλει τὴν Κυριακὴν ἀργίαν
καὶ μάλιστα δι' ὀλίγας μόνον ὥρας, εἰς δὲ
τοὺς μὴ θέλοντας νὰ μεταβῶσιν εἰς τοὺς
νεοὺς νὰ μὴ ἐργάζωνται κατὰ τὴν ὥραν
τῆς θείας λειτουργίας.

Ἐν τῷ ἐντ. Μ. Κιτίου ἐρωτᾷ τὸν λόγον
δι' ἃν ζητεῖται ἡ ἀπλειψία τοῦ 3ου ἄρθρου.
Τὸ τοιοῦτον γίνεται διὰ τὸ ἄρθρον τὸ πρόστι-
μον ἢ ὅπως τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ δημό-

σιον ταμείον;

ΑΡΧΙΕΡΑΡΧΙΑΤΕΥΣ. Ἡ κυβέρνη-
σις φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ πρόστιμα πρέπει νὰ
εἰσέρχωνται εἰς τὸ δημόσιον ταμείον.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ παρτηρεῖ ὅτι τὸ
Συμβούλιον ἐψήφισε καὶ ἄλλους νόμους,
ὧν τὰ πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς ἰδιαιτέρα
ταμεία καὶ οὐχὶ εἰς τὸ γενικόν, οὐχ ἤτιον
ὅμως δηλοῖ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἀναμένουν
ὅπως αὐξηθῶσι τὰ ταμεία τῶν ἀπὸ τοιαῦτα
πρόστιμα καὶ προτείνει ἵνα ταῦτα μετα-
βιβάσῃ εἰς τὰ εὐσεβῆ ταμεία τῶν νοσο-
κομείων.

Τὸ νομοσχέδιον ἀναγινώσκεται κατ' ἄρ-
θρον.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ προτείνει ν' ἀ-
πλειψθῇ τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον καὶ ἀντ' αὐ-
τῶν νὰ καταχωρισθῇ ὡς 1 ἄρθρον ἕτερον,
δι' οὗ περιορίζεται ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου διὰ
μόνους τοὺς Χριστιανοὺς Ὁρθοδόξους καὶ
ἐπιτρέπεται ἡ λειτουργία τῶν καταστημά-
των κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐν μὲν ταῖς πόλε-
σιν ἀπὸ τῆς 9 π. μ. ὥρας, ἐν δὲ ταῖς χω-
ρίαις ἀπὸ τῆς 8 π. μ. ὥρας.

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ προτείνει ὅπως ἀπλει-
φθώσιν ἐκ τοῦ βου ἄρθρου οἱ λέξεις πρό-
στιμον μέχρι ὃ λιρῶν πληρωτέον εἰς τὸ
τμηεῖον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐνορίας ἢ τοῦ
χωρίου, ἐλαττωθῆ τὸ πρόστιμον εἰς 10
σελ. καὶ δίδεται τοῦτο εἰς τὸ δημόσιον τα-
μείον, διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ στέργει ἡ κυ-
βέρνησις ὅπως τὰ πρόστιμα δίδωνται εἰς ἰ-
διαιτέρη τμηεῖα.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει ὅπως ὁ
νόμος οὗτος ὡς πρωτότυπος θέσῃ νὰ ᾖ ἀσ-
κιμαστικός καὶ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν μόνον ἐπὶ δι-
ετίαν, καθότι πιθανόν νὰ παρουσιασθῶσι
δυσκολίαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ ὑποστη-
ρίζει τὴν πρότασιν ταύτην καὶ τὸ νομοσχέ-
διον ἐπιψηφίζεται.

Εἶτα ἡ συνεδρία λύεται.

(Ἡ συνέχεια τῶν πρακτικῶν τῆς
Βουλῆς εἰς τὴν γ' σελίδᾳ.)

Η ΒΟΥΛΗ...